

בע"ה ט' בתשרי תשע"ב

07.10.2011

גליון מס' 2672

יום כיפור

השמיים היו טהורים והארץ היתה שקטה וכל הרחובות היו נקיים, ורוח חדשה היתה מרפרפת בחללו של עולם. ואני תינוק כבן ארבע הייתי ומלובש הייתי בגדי מועד, ואיש אחד מקרובי הוליכני אצל אבי ואצל זקני לבית התפילה. ובית התפילה הי מלא עטופי טליתות ועטרות כסף בראשיהם ובגדיהם בגדי לבן ובידיהם ספרים, ונרות הרבה תקועים בתיבות ארוכות של חול, ואור מופלא עם ריח טוב יוצא מן הנרות. ואיש זקן עומד מוטה לפני התיבה וטליתו יורדת עד למטה מליבו, וקולות ערבים ומתוקים יוצאים מטליתו. ואני עומד בחלון בית התפילה מרעיד ומשתומם על הקולות הערבים ועל עטרות הכסף ועל האור המופלא ועל ריח הדבש היוצא מן הנרות, נרות השעווה. ודומה היה לי שהארץ שהלכתי עליה והרחובות שעברתי בהם, וכל העולם כולו אינם אלא פרוזדור לבית זה. עדיין לא הייתי יודע להגות במושגים עיוניים, ואת המושג הדרת קודש לא הכרתי. אבל אין ספק בליבי שבאותה שעה הרגשתי בקדושת המקום ובקדושת היום ובקדושת האנשים העומדים בבית ה' בתפילה ובניגונים. ואף על פי שעד לאותה השעה לא ראיתי דבר כזה, לא עלה בדעתי שיש הפסק לדבר. וכך הייתי עומד ומביט על הבית ועל האנשים שעמדו בבית, ולא הבחנתי בין אדם לאדם, שכולם כאחד עם כל הבית כולו דומים היו עלי כחטיבה אחת. ושמחה גדולה היתה בליבי וליבי נדבק באהבה לבית זה ולאנשים אלו ולניגונים אלו.

על יד על יד פסקו הניגונים, ועדיין בת-קול היתה מנהמת עד שפסקה אף היא. נתקמטה נפשי פתאום וגעיתי בבכייה גדולה. אבי וזקני נתחללו ושאר כל העם עמדו עלי לפייסני. ואני דמעותי מתגלגלות והולכות מתוך הבכייה. אלו לאלו שואלים, מי גרם לתינוק שיבכה? ואלו משיבים, מי יודע.

עתה אספר מי גרם לי שאבכה. אותה שעה שנפסקה התפילה נפסקה פתאום אותה חטיבה נאה. מקצת מן האנשים הורידו טליתותיהם מעל ראשיהם ומקצתם החלו מסיחים זה עם זה...

וכל שנה ושנה ביום הכפורים כשאני רואה אנשים מישראל "כולם צגים לובן מוצעפים, לאדרך בשרעפים עפים", מחליפים פנים של חילוי בפנים של חולין נפשי מתקמטת כבאותו היום.

פעמים הרבה שאלתי את עצמי, כלום ע"י התפילות והפיוטים בלבד ישראל קשורים באביהם שבשמים. והיאך אפשר לגוי קדוש בימים הקדושים לבטל מקדושת הימים בדברים בטלים... ימים שאינם חוזרים ושעות שאינן חוזרות היאך מורידים את עדיים מעליהם.

יש אנשי דעת שאינם מסיחים דעתם אפילו שעה אחת מקדושת הימים, אבל מה יעשה האדם הפשוט שאין בו כח לעמוד תמיד באותה המעלה שעומד עליה בשעה שהוא מתייחד עם קונו...

וכשנתתי דבר זה על ליבי עלה בדעתי לחבר שיר עלילה על חיבת הימים הנוראים, שיהא אדם קורא בספר בשעת ההפסקות, כלומר בין תפילה לתפילה ומעורר את ליבו...

ש"י עגנון, הקדמה לספרו "ימים נוראים".

כַּשְׁמַת וַיּוֹם הַכִּיפּוּרִים נִפְלְאִים...

זכינו השנה למפגש מיוחד של קדושת יום הכיפורים החד-שנתית עם קדושת השבת המתחדשת מידי שבוע. מציאות זו גרמה לי לחשוב על הדמיון והשוני בין שני ימים אלו, השבת מחד ויום הכיפורים מאידך. קדושת יום הכיפורים איננה זהה במהותה לקדושת הימים הטובים שאנו מכירים (ר"ה, סוכות, פסח), בהם מותר להכין אוכל נפש. המשנה קובעת כי קדושת יום הכיפורים קרובה יותר לקדושת השבת (מסכת מגילה פרק א משנה ה):

אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד. אין בין שבת ליום הכפורים אלא שזה (=שבת) – זדונו בידי אדם (=על חילולו במזיד בית הדין מעניש בסקילה), וזה (=יום הכיפורים) זדונו בכרת (=מיתה בידי שמים):

בין יו"ט לשבת יש הבדל מעשי, אך בין יום הכיפורים לשבת ההבדל הוא רק בחומרת העונש על חילולו. מהו אם כן בכל זאת ההבדל בין התוכן היחודי של שני ימים אלו, הבא לידי ביטוי באופי השונה של ימים אלו?

משל למה הדבר דומה? לשני מדי הקילומטרים הנמצאים בכל רכב. מד אחד מודד מרחקים קצרים יחסית, וכל אחד ברצותו יכול לאפס אותו, "להתרענן" ולהתחיל את מניין הקילומטרים מהתחלה. יודע כל נהג כי גם אם יאפס מד זה, ישנו מד נוסף אשר אותו הוא אינו יכול לאפס. המד השני מורה על המרחק שגמא הרכב מהרגע הראשון בו נגעו גלגליו על הכביש. מד זה מלמד אותנו לא רק על כמות הקילומטרים שנסע הרכב, אלא גם על מצבו הכללי של הרכב. שהרי הבלאי הוא פועל ישיר של השימוש ברכב. מד זה הוא קבוע ואינו ניתן לאיפוס אלא על ידי היצרן עצמו.

השבת נועדה לתת לאדם זמן לטעון את המצברים מעמל השבוע שעבר ולאגור כוחות מחודשים למשימות הניצבות לפניו עם תחילתו של שבוע חדש. אין כאן התחלה חדשה לגמרי, אלא נקודת עצירה והתרעננות (ברוח המשל שלעיל...). השבת איננה מוחקת את העבר, אבל יכולה להוות נקודת תפנית לקראת עשייה מבורכת יותר בשבוע הבא. שונה הוא יום הכיפורים. זהו יום שבו יכול האדם בכוחה של תשובה לשוב לנקודת ההתחלה ולגרום להקב"ה 'לאפס את מד הקילומטרים' (כמו שאמרנו, רק היצרן יכול). כמו תינוק שרק עכשיו נולד ויצא לאוויר העולם ומעולם לא בא אוכל לפיו, כך גם אנו מתרחקים ממאכל ומשקה, וכך שואפים להתחיל שוב בכיוון חיובי יותר. לו רק ירצה האדם, ויהיה רציני בכוונותיו, מוכן הקב"ה למחוק את העבר ולאפשר לו לפתוח דף חלק. לא דף מחוק שרישומי העבר ניכרים בו, אלא דף חדש לחלוטין.

על פי דברים אלו נוכל להבין מדוע אנו צמים ביום הכיפורים גם כאשר חל בשבת, שהרי "בכלל מאתיים מנה", וההתחלה המחודשת כוללת בתוכה את יכולת השינוי וההתחדשות של השבת. נאחל לכולנו שביום הכיפורים הבא עלינו לטובה נצל את ההזדמנות להצליח ולפתוח דף חדש עם בורא עולם. ואולי לא פחות חשוב מכך, לדבוק בדרכיו של בורא עולם, ולאפשר לחברינו לפתוח דף חדש במערכות היחסים הפחות מוצלחות ששררו בינינו ללא משקעי העבר.

זה היה השמוע

חג ראש השנה עבר עלינו בתפילות מרוממות רוח ובסעודות רבות. השנה היה החג ארוך במיוחד והיווה אתגר למתפללים ולסועדים. תודה לשליחי הציבור ולבעלי-התקיעה שהובילו את תפילותינו והוכיחו שוב שהמנגינות המושרות בסעד הן הכי יפות (קצת פטריוטיות...).

תודה גדולה לענף המזון על הדאגה לכל צרכינו הגשמיים ולועדת דת שדאגה לכל צרכינו הרוחניים. תודה מיוחדת לחנוש שעמלה וטרחה על שיבוץ המקומות של הנשים בבית-הכנסת.

ביום שלישי הלך לעולמו חבר-הכנסת, חבר קיבוץ כפר-עציון, חנן פורת ז"ל, שהיה דמות מרכזית בציונות הדתית. תנחומינו לחברנו משה בן-צבי, דודו של חנן ז"ל. מילים לזכרו מובאות בהמשך העלון.

לוח ילדי השנה עומד בלובי חדר-האוכל ומרחיב את ליבנו כאשר צופים אנו בתמונות הילדים הרבים והמתוקים (19 במספר, בלי עין הרע) שנולדו השנה.

תודות לצלם אורי יערי שמתמיד במסורת זו כבר שנים רבות, תודה מיוחדת גם לליאור לנדאו ולמוריה פולק שעיצבו את הלוח בטעם ובחן רב!

ערב ראש-השנה נסגרה בריכת השחיה, שהיתה שוקקת חיים כל העונה, ושירתה נאמנה את כל השחינים. תודות מכולנו לבני אחיטוב, מנהל ומפעיל הבריכה, ולמצילים: נעם בלס, רחלי לביא, גלעד הלפרין, צורי סימון, אבישג אדור, עדיאל גינזברג ושגיא אורן. בזכותכם היתה לנו פינה נפלאה להנפש בה בימות הקיץ החמים...

עוד מעט קט תמים ימי התשובה בין כסה לעשור, וכבר עומדים אנו נרעדים מאימת הדין לקראת יום הכיפורים הבעל"ט. לכל קוראי העלון נאחל גמר חתימה טובה, צום משמעותי, ושיקבל הקב"ה כל תפילותינו לטובה.

בהזדמנות זו, אני רוצה להתנצל באם פגעתי בשגגה במי מכם הקוראים והכותבים בפרסום שגוי או באי-פרסום, בטעויות, בשכחה או בכל דבר אחר. סליחה ומחילה מלפניכם - "שגיאות מי יבין, מנסתרות נקני...ויהיו לרצון אמרי פי". אפרת.

ברצוננו לאחל גם גמר חתימה טובה ורפואה שלימה לכל חולינו בסעד ובבתי-החולים. מי יתן שתחזרו במהרה לאיתנכם, בריאים ושלמים, ויתקיים בכולנו הכתוב "כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך".

אתיק האכתמים

מכתב שהגיע בעקבות משלוח העוגות בערב החג:

לתושבי קיבוץ סעד,

מזה חצי שנה אנו לוחמי פלוגה ג' גדוד 51 נמצאים בתעסוקה מבצעית ברצועת עזה.

אנו גאים להיות לכם למשמר ומבינים ששמירה על בתיכם היא גם שמירה על ביתנו בשאר חלקי הארץ, ושעצם

נוכחותכם בקו הקדמי שומרת על אזרחי ישראל

הדבר הקשה ביותר בשרות הצבאי הוא הריחוק מהמשפחה והבית.

השקעתם מזמנכם יחד עם טעם וריח של בית ובתוספת ברכות חמות ומרגשות והפכתם בשבילנו את החג ליפה הרבה

יותר.

תודה מקרב לב,

לוחמי ומפקדי פלוגה א', גדוד 51 חטיבת אלני

... ת א ל ר . . .

אחרי מיטתו של חנן פורת ז"ל

מאז פטירתו של חנן, נכתב בעיתונות ונאמר בתקשורת הרבה על דמותו ולזכרו של חנן פורת ז"ל, כשכל אחד מתאר את חנן מנקודת מפגש קצת שונה, ובכולן האור, השמחה, המסירות והנתינה ללא גבול היו המוטיבים העיקריים.

לכן אוסיף רק כמה מילים מהיכרות ואף מעבודה משותפת שלי איתו בשנים תשכ"ט ועד שנת תשל"ג – פרוץ מלחמת יום הכיפורים – בהן עבדתי בכפר עציון.

בכל קטע בו פעלנו במשותף היה חנן הרוח החיה הדוחפת את כולנו קדימה – הן במוסדות כפר עציון והן בניהול בית ספר שדה שהיה אז בתחילת דרכו.

אני עסקתי הרבה מאד בנושא תיכנון המבנים השונים בכפר – עציון, מבני ציבור ובתי המגורים. נושא תכנוני אחד לקח חנן תחת חסותו המלאה וכמעט לא הצטרכתי להתערב בו – תיכנון בית הכנסת: יחד עם האדריכל שיינברגר ז"ל תכננו את הבניין הקיים. במיוחד דאג חנן לאופיו ותוכנו של קיר החזית ודאג להבאת האבנים הגדולות המוצבות בקיר הויטראז', שלדעת כולם מדהים ביפיו ומאד חריג בסיגנונו.

בכל מפגש, דיון או סתם שיחה – תמיד היה חנן במאור פנים ושמחה.

חנן היה אמן השירה והכיתוב, ודברי תורה ואמרי חז"ל שפעו מפיו ללא מחשבה מיוחדת וללא טקסט כתוב. כך היה בהדרכתו בשדה בבית ספר שדה, תמיד שופע, נאמן לרעיון ולא כל כך לפרטים הקטנים וכך היה בשיעורים שנתן.

במסיבת הפרידה שערכו לי בכפר עציון בתום ארבע שנים, ממש לפני פרוץ המלחמה- נדהמתי לשמוע מקאמה ארוכה שקרא חנן לכבודי, משובצת במובאות מכל מקורותינו ואת כל זה נייער מן שרוולו, בנוסף לכל תפקידיו בקיבוץ, בבי"ס-שדה ובישיבה.

ולבסוף - העלון שהוציא חנן, שנתן לו את שמו בעקבות מאמרו של הרב קוק - זה שנים רבות הצטיין בכמה דברים, בשונה מכל העלונים האחרים:

העלון היחיד שיש בו בכל שבוע רשימה שלימה - הגות על פרשת השבוע, וכמעט תמיד נכתבה ע"י חנן.

בכל עלון הקדיש חנן פינה לשירה – לא בלבד ממשוררים מקיימי מצוות, אלא מכל קשת השירה העברית ותמיד עם תוספת מפרי עטו, המקשרת את השיר לנושא מנושאי הפרשה.

ושם העלון מגלם גם את אישיותו של חנן: "מעט מן האור – מגרש הרבה מן החושך".

תחת כותרת זו נזכור אותו תמיד.

ח"ט .נ. אפ"ט

נס התשובה הראי האדע

צמחים הם יצורים מדהימים. צמח יכול לברוא את עצמו מחדש בכל רגע ורגע. לפני מספר שנים העברתי חוג שתלנות לילדי המפ"ל, שם חווינו את היופי שבנטילת ייחור קטנטן מצמח אם, השרשתו ומעקב אחר התפתחות צמח חדש, גדול ומסועף. התהליך הזה אפשרי משום שלצמח יש רקמה מיוחדת בקודקודי הצמיחה שנקראת מריסטמה ראשונית. מריסטמה היא רקמה שתאיה מתחלקים שוב ושוב ויוצרים תאי-בת לא ממוינים.

התמיינות (או דיפרנציאציה בלע"ז), היא תהליך בו תא מתפתח ע"י שינוי מבנה או צורה, ובכך מותאם לתיפקוד מסוים. מרגע שתא התמייין לתפקידו, הוא נקרא תא בוגר וברוב המקרים ימשיך בתפקידו עד יום מותו. התהליך המנוגד, בו תאים בוגרים הופכים למריסטמתיים (דה-דיפרנציאציה), קורה בתנאים הורמונליים מסוימים (תרבית רקמה) ומאפשר לצמח לעבור תהליך התחדשות (רגנרציה בלע"ז) - כלומר יצירת צמח שלם, חדש, מתא בוגר לא מריסטמתי.

בני דורי ודאי זוכרים את סדרת הטלויזיה המצוירת 'החיים'. באחד הפרקים הראשונים, הזן בהיווצרות העובר, ישנה סצנה, בה תאי הבלסטוציט (צבר התאים שנוצר לאחר ההפריה) מתחלקים ו"המפקד" שולח אותם לתפקידיהם השונים - "אתה! למערכת העצבים! אתה! לגלגל העין! אתה! למערכת הדם!" זוהי המחשה של תהליך ההתמיינות בבני אדם, אשר קורה בשלב מוקדם ברחם האם. מרגע שתאי העובר סיימו להתמייין, הם הופכים לתאים בוגרים ומכאן והלאה יכולים להתחלק אך ורק לתאי בת ממוינים.

לחלק מההורים הצעירים שבינינו ודאי הציעו להקפיא תאי גזע מחבל הטבור של התינוק מייד לאחר הלידה, מתוך מחשבה עתידית על השתלות איברים וכו' (האמת היא שעולם המדע עדיין לא הגיע לטכנולוגיה ישימה בנושא זה, ולכן עדיף, לעני"ד, לאפשר לתינוק שאך נולד לקבל את התאים הללו מייד, אבל זה כבר נושא לדיון אחר). תאי גזע אנושיים הם מצרך נדיר ויקר; מעבדות רבות ברחבי העולם חוקרות נושא זה, בתקווה למצוא דרך לבנות איברים חדשים מתאים בודדים.

וכאן אני מגיעה לתובנה שצצה בי הבוקר בעת נטילת ייחורים מצמחי פטוניה © - בגוף האנושי קיים תהליך ההתמיינות אך לא תהליך ההתחדשות. תא בוגר לא יהפוך למריסטמתי, ואיננו יכולים (עדיין?) להצמיח מחדש איבר שנכרת. אבל רוח האדם אינה כבולה למגבלות הללו, והקב"ה נתן לנו את היכולת לעבור תהליך רגנרציה- התחדשות- בכל רגע ורגע! לנשמה שלנו יש חלקים מריסטמתיים פעילים! זהו בדיוק נס התשובה- היכולת להצמיח את עצמי מחדש, למרות הפגיעה, למרות החוסר.

שתהיה לכולנו שנת צמיחה ופריחה, סלצית לצר

למרים ויהודה שלמון
ולכל המשפחה
מזל טוב מקרב לב להולדת הנינה
נכדה לנועדיה ושמוליק כץ

בת לירדן ואבינועם כץ

יום כיפור – תשואן נפש עם כלפי ה'גוף

הצום מקובל ומוכר בין מטפלים ושוחרי אורח החיים הבריא. הצום נחשב אמצעי לניקוי רעלים שהצטברו בגוף ומשמש ככלי בידי נטורופתים ותזונאים טבעיים לשיקום ולחידוש מערכות הגוף.

יום הכיפורים מכוון לטיהור עמוק ורוחני של האדם, והצום הוא אמצעי להביא אותנו אל מדרגות נעלות יותר, אל מעבר לרצונות, חשקים ונטיות ארציות. התפילות של יום קדוש זה יוצרות אפשרות לחדש את ההיכרות עם רצוננו הפנימי יותר, מחברות אותנו לבורא העולם, ומרוממות אותנו מעל לטרדות היומיום. ההימנעות מאכילה ושתייה מנתקת אותנו ומסוגלת להביא אותנו לראות שהחיים שלנו הם עמוקים וגדולים, ושחיים גדולים כאלה חייבים להתנהל באופן מתוקן יותר.

המבט הנשמתי ביום כיפור נחוץ מאוד כדי לתקן גם את הרגלי האוכל הגשמי. הגוף עורג לכך שנתייחס אליו כשותף לחיים נכונים, ולא רק כמכשיר לפעולות טכניות. המחשבה שעיסוק בגוף מרחיק מן הנפש, ושהחומר הוא ניגוד הרוח מתבררת כשגויה דווקא ביום כזה. הגוף הוא משכן לנשמה, והם מנהלים "זוגיות" שהאחד אינו שלם ותקין כל עוד האחר לוקה בחסר. כולנו הרי מכירים את אמרתו של הרמב"ם על הנפש הבריאה בגוף הבריא. ולא לחינם כלל הרב קוק ("אורות התשובה") את התשובה "הגופנית" כאחד מענפי התשובה שחובתה מוטלת על האדם.

ניקח את היום הקדוש הזה ונעשה בו גם תשובה גופנית. נתבונן בשנה האחרונה במערכת היחסים שלנו עם הגוף – האם אנו מרגישים שפגענו בו? או היטבנו אותו? אם כן – כיצד? נחשוב גם על הפעמים שבגדנו בגופנו, ומנענו ממנו את המזון הראוי לו. נחשוב גם על הרגלי האכילה הלא-מאוזנים, שמנעו מגופנו את מה שהוא היה צריך; ועל הסבל והחולשה הפיזיים שגרמנו לעצמנו, בתזונה הלקויה.

זהו יום של הזדמנות לתיקון, להתחדשות, לפיוס – במובנים המקובלים והמוכרים וגם במובנים הייחודיים של שיבה אל שורש היחסים הבריאים עם הגוף, ואל התזונה הנכונה והמיטיבה. תחילתה של שנה היא פתח לעשות שינוי ולסגל הרגלים בריאים.

כבר בסיומו של הצום, עם החזרה לאכילה ולשתייה נשתדל לבחור את המשקה המרווה והמיטיב עימנו, ואת המזונות שיתרמו ביותר לחוסנו ולרפואתו של גופנו. עצם הכוונה והמחשבה על מובן כזה כבר עושה הבדל ומרוממת אותנו אל מקום רוחני, שלם וטוב

כמה המלצות לסיום הצום:

- הצום מותיר את גופנו צמא למים הרבה יותר מאשר זקוק למזון. לפיכך עלינו להרוות את הגוף במספיק נוזלים. מערכת העיכול נחה למשך 24 שעות וחובה להתחשב בה ולא להעמיס עליה ארוחות כבדות.
- עם סיום הצום טוב לשתות מים (רצוי מאד מים פושרים או בטמפ' החדר ואל מים קרים) או תה צמחים כלשהו, אפשר להמתיק במעט דבש. כך נרגיל את הגוף לקבל שוב מזון ונוזלים.
- לאחר השתייה כדאי לאכול פרי שיכניס לגוף סוכרים זמינים וכן נוזלים. יש שימליצו על פתית, עוגייה קטנה או פרוסת עוגה (לא, לא זו עם הקרם והקצפת... אלא ההיא הפשוטה, ורק פרוסה, כן?...).

- לאחר כשעה מומלץ לאכול ארוחה קלה ומשביעה: ירקות מבושלים או מרק ירקות, בתוספת תפוזים או דגן מבושל וסלט טרי. אפשר גם פרוסת לחם, סלט ירקות, קצת טחינה וביצה קשה.
- חשוב מאד לאכול לאט ולסיים את הארוחה עם תחושה נינוחה ונעימה ולא "מפוצצים"... אפילו שצמנו אין צורך לאכול בשביל יומיים.
- יש להמשיך ולהרוות את הגוף בשתייה לאורך כל הערב, ולהשיב לרקמות את הנוזלים. כך נמנע מכאבי ראש וחולשה גם בבוקר שאחרי.

צום מועיל, בריאות איתנה וחתימה טובה, לנו ולכל בית ישראל!

תה ס'ס'ס

ביום הזכרון לחברי הקבוצה, שהתקיים לפני ראש-השנה, לימד חברנו אלי שלוין משנה לזכר הנפטרים.

נראה שהמילים מתאימות גם עתה, ערב יום כיפור:

המשנה הראשונה בפרק "המוכר את הספינה" – מסכת בבא בתרא :

המוכר את הספינה, מכר את התורן ואת הנס ואת העוגין ואת כל המנהיגין אותה, אבל לא מכר לא את העבדים, ולא את המרצופין, ולא את האנתיקי. ובזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה, הרי כלן מכורין. הגמרא הצמודה מביאה כעשרים סיפורים של יורדי ים ועוברי דרכים. בסיפור האחד-עשר מספר רבה בר ברחנה (מתורגם לעברית):

אמר לי ערבי אחד בלכתי במדבר: בא ואראה לך מתי מדבר. הלכנו, וראיתים, ונראו כמבוסמים ושוכבים פרקדן. בירכו של אחד מהם היתה זקופה והערבי עבר מתחתיה כשהוא רוכב על גמל ורומחו זקוף בידו ולא נגע בה. חתכתי את כנף בגדו של אחד מהם עם הציצית ואז הבהמות לא יכלו לזוז. שאל אותי הערבי: אולי לקחת משהו מהם? החזר אותו, כי למדנו שמי שלוקח משהו מהם אינו יכול ללכת. החזרתי ויכולנו ללכת. כשהגעתי לבית המדרש אמרו לי: שוטה, מדוע חתכת את כנף הבגד, האם כדי לדעת אם הלכה כבית הלל או כבית שמאי בענין מספר החוטים בציצית? יכולת לספור את החוטים ואת חוליות הציצית. המפרשים מציינים שבני דור המדבר היו "בני דעת" ובני עולם הבא כולם, ואופן שכיבתם מראה על אושרם ועל כך שמותם לא ניכר עליהם. המעבר תחת הברך מסמל לדעת המהר"ל את גדולתם הרוחנית מול שאר בני אדם.

ביום זכרון זה אנו לומדים סיפור זה כדי ללמוד ולהיבנות ממורשת חברינו וחברותינו שהלכו לעולמם במרוצת השנים ואשר חסרונם כה מורגש.

"רבי חנניה בן עקשיא אומר: רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הירבה להם תורה ומצוות, שנאמר: ה' חפץ למען צדקו, יגדיל תורה ויאדיר".

א'פ'פ'פ'

נר זכרון: יח' בתשרי – יום השנה לפטירתו של חברנו שמחה ידידיה ז"ל (תשס"ב)

היש בכלל מישוהו בינינו המסוגל למחוק מזכרונו את אותו יום-הכיפורים מלא החרדות בשנת 1973, בה פרצה המלחמה שסיכנה את עצם קיום מדינת ישראל? כיום כולנו יודעים ש"הבית השלישי" עמד בסכנת חורבן של ממש וניצל רק בנס.

מעולם לא הרגשתי כה מאויים כמו בימים ההם. בשעת התפילה החגיגית בבית-הכנסת הסתננו יותר ויותר שמועות על פלישת המצרים לסיני. הקהל ושליח הציבור ניסו לשמור על קור רוח ולהמשיך בתפילה ובשירה כבימים ימימה – ובכל זאת לאט לאט התאיידו הריכוז וכוונות הלב. החרדה השתלטה והתעצמה, אפשר היה כמעט לנגוע בה. גם ההתלחשויות בין המתפללים גברו מרגע לרגע. החיילים שבאו לחופשה ואנשי המילואים התחמקו את אט החוצה, כאילו בהחבא, כדי לברר אם סיסמתם כבר נשמעה באתרי הרדיו. רובם אכן נקראו בדחיפות להתייצב איש איש ליחידתו.

שורות המתפללים הלכו והתדלדלו. בתפילת המנחה כבר היה ברור שאין אלה רק שמועות סרק שהופרחו באוויר, המצב גרוע עוד יותר ממה ששיערו...

ברור שאווירת יום-הכפורים של שעות תפילה וחשבון הנפש השתבשה ללא תקנה. אלה היו הרהורי ליבי, ומשער אני שרבים חשו כמוני. הייתי בהחלט מפוחד ומלא חששות לתוצאות הימים הבאים.

בבית הכינוי בבהילות את המקלטים והשלימו את סידורי ההאפלה לקראת הלילה. כמו-כן החלו לאגור מנות מזון לשעת חירום. המזכירות ואנשי הבטחון הטילו משימות ומטלות על האחראים לכל קטע וקטע.

זכורני, שהאזעקה הראשונה נשמעה רק בליל סוכות. הקיבוץ התארגן לגרוע מכל. הוחלט להקים בצומת נחל-עוז-סעד מס' סוכות שתשרתנה את מאות החיילים על רכביהם, הבאים הן מן הצפון והן מן הדרום, וחולפים על ידינו ללא הרף... הזעזוע שעובר על הפעילים כאן בצומת ניכר בפרצופיהם. עתה מגיעות אלינו בשורות האיוב ממקור ראשון – לעיתים ישר מן החזית...אתה מצליח פה ושם לשוחח ישירות עם חיילים שחוו את הקרבות על בשרם...

מאז ועד היום הזה, בכל יום כפורים, חוזרות ועולות בדמיוני אותן התמונות שהזכרתי פה. שנים רבות לאחר מכן יצא לי להפגש לא אחת עם לוחמים מגוייסים שחלפו ליד הסוכות שלנו בשעות המלחמה ההיא וליבם מלא חוויות והודיה לקיבוץ סעד"...

ק"יבוס (יצקב קיני ז"ל), פורסם ב"על"ם", תשרי תש"ס.

*****

ניתן לקבל מעט מושג על המציאות של אותם ימים מתוך קריאה בדף זה של הודעות לציבור, שפורסם בערב חג סוכות תשל"ד:

הודעות שונות לקראת החג ובכלל...

"גם הלילה ישנו מבוגרים בבתי הילדים. החברים מתבקשים להלין את ילדיהם בבתי-הילדים ולא בבתיהם.

סדרי האפלה:

עדיין לא בוטלו ההוראות בדבר ההאפלה. נא להקפיד על הפרטים הבאים:

1. בשום פנים ואופן לא להדליק אור במרפסות.
2. לכסות היטב את החלון בשירותים.
3. התריס בדלת מעביר אור, יש להסתירו גם בוילון.
4. לא להדליק אור בסוכות.
5. המטפלות מתבקשות לוודא כי בבתי הילדים לא ישארו דלוקים אורות שאינם ניתנים להאפלה".

הוצאות וצדת דת

יום כיפור:

א. שיעור הרב ארי בליל יום כיפור: **י"ג מידות של רחמים**.

ב. כמו בשנה שעברה גם השנה נערכים אנשים בכפר עזה לקיים תפלות אצלם. אמנם בתפילת נעילה רוב אנשי כפר עזה יתפללו בקיבוץ, אבל יתכן שיגיעו כמה אנשים לסעד. אנא הזמינו אותם לשבת על ידכם, וכן הזמינו אותם גם בסוף הצום לשבור את הצום בבתים שלנו. (לא נכין קפה וכד' על יד בית הכנסת).

ג. אנא שמרו על ילדיכם וכן על כבוד בית הכנסת וסביבתו שגם בסוף יום התפילה ייראה מכובד.

ד. כמו כן, אם לקחתם סידור, כסא, דף פרשת שבוע, מטפחות שהשתמשת בהן - אנא שימו כל דבר במקומו.

ה. והעיקר שיתקבלו תפילותינו ושערי שמים ייפתחו - יחד עם כל עם ישראל.

סוכות:

חלוקת ארבעת המינים

ביום ב' משעה 16:00-20:00

שימו לב: החלוקה באולם אשל.

להזכירכם: 1. חברים ובנים מבר מצווה עד גמר צבא -

על חשבון הקהילה (השנה בפעם האחרונה!)

2. תושבים, שכונת שקד, עצמאות כלכלית מגמר

הצבא - "ולקחתם לכם" משלכם (=בתשלום).

גמר חתימה טובה וחג שמח

וצדת דת

"א"י אגודת ישראל מספיקין להודות"

בשבועיים האחרונים התבררה לנו פרשנות חדשה לפסוק זה. מרגע שחזרנו לביתנו לא הפסיקו לזרום אלינו עוגות ומטעמים שונים, מילים חמות וארוחות חמות, ואנו מנסים לומר לכל אחד תודה באופן אישי, ופשוט לא מספיקים...

אז באמת נודה לכולם, צעירים ומבוגרים, על ההשקעה והטוב, על ההשתתפות האמיתית באבלנו ובשמחתנו, ונקווה שנוכח להשיב לכולכם בשמחות בלבד.

בהזדמנות זו נודה באופן מיוחד לרננה יערי, שכבר מספר שנים מרכזת במרץ, ביעילות ובשמחה את ארוחות הערב למשפחות היולדות. יוזמה זו מהווה הקלה משמעותית על המשפחה! השנה ב"ה היו לידות רבות ולרננה הייתה עבודה רבה! יישר כוח ותודה לך, הקב"ה ישלם שכרך.

משפחת סמאף: דדי וכנרת, סי, ידידיה ובארי- אהנה.

ב"ה"ס ביבנה נצרך לשינוי מהותי ואתם מוזמנים להשפיע

לאחר דיונים ממושכים החליטה הנהלת בית הספר העל יסודי בקבוצת יבנה להיערך לשינוי מהותי.

עיקרי ההחלטות

1. ב"ה"ס ימשיך לחנך לערכים המיוחדים של משנת תורה ועבודה
2. בית הספר יופרד לאגף בנים ואגף בנות בכל אחד מהם תיבנה תכנית מיוחדת וחדשה
3. תוכנית בית המדרש תשמש תשתית לעשייה חינוכית משותפת לבנים ובנות ברוח תורה ועבודה
4. הפנימייה במתכונתה הנוכחית תיסגר

הזמנה והזדמנות – השפיעו על חינוך ילדכם

הנהלת בית הספר והצוות מזמינים

את כל מי שיש לו עניין להשפיע על צביון ב"ה"ס

להשתתף בדיון בו נגבש יחד המלצות לכוון השינוי ודרכי מימושו.

מתי? יום ראשון י"א תשרי תשע"ב, 9/10/11 בשעות 19:30-22:00.

היכן? חדר אוכל דרומי קבוצת יבנה

על מה נדבר? נציג את תוואי השינוי, נברר את החששות והתקוות, נמליץ על העקרונות והדרכים לממש את הדרך החינוכית המתאימה לבנינו ובנותינו.

ומה הלאה?

1. סיכומי הדיונים יהיו זמינים לכל המשתתפים.
2. ההמלצות ישמשו את צוות התכנון לעיצוב תכנית מפורטת להתחדשות בית הספר.
3. תכנית השינוי תוצג לתגובות הציבור לפני חנוכה תשע"ב.

בואו להשפיע על חינוך ילדכם!

בהרכת שנה טובה

שרה צהרון והצוות החינוכי

בההי"ס העל יסודי בקבוצת יבנה

את הנוסח המפורט של ההצעה

ניתן למצוא באתר בית הספר

